

Dertiende preek over Lukas 2 vers 15-20

En het geschiedde, als de engelen van hen weggevaaren waren naar de hemel, dat de herders tot elkaar zeiden: Laat ons dan heengaan naar Bethlehem, en laat ons zien het woord, dat er geschied is, hetwelk de Heere ons heeft verkondigd. En zij kwamen met haast en vonden Maria, en Jozef, en het kindeke liggende in de kribbe. En als zij het gezien hadden, maakten zij alom bekend het woord, dat hun van dit kindeke gezegd was. En allen, die het hoorden, verwonderden zich over hetgeen hun gezegd werd van de herders. Doch Maria bewaarde deze woorden alle tezamen, overleggende die in haar hart. En de herders keerden wederom, verheerlijkende en prijzende God voor alles, wat zij gehoord en gezien hadden, gelijk tot hen gesproken was.

Wanneer God de mens zijn heil bekendmaakt, moet hij zichzelf en anderen opwekken, en met ijver handen aan het werk slaan, om zijn heil te zoeken, en aan te grijpen, en zo gaan in die wegen die God hem aanwijst; gelijk wij in deze herders zien. Daarom trekt God, opdat wij lopen zouden, bekeert ons, als Hij Zijn licht en waarheid zendt opdat wij daarin wandelen zouden, Ps. 48: 3, 4. Hij verwijdt onze harten, opdat wij het pad zijner geboden lopen zouden, Ps. 109: 32. Hij toont ons zijn rijke belofte, opdat wij geloven zouden, 2 Petrus 1: 2- 4. Een gezegende Christus, opdat Hij ons zegenen zou, Ef. 1: 2, 3. Een Zaligmaker en Heere, opdat Hij ons van God worde tot wijsheid, rechtvaardigmaking, enz, 1 Kor. 1: 30. Hoewel God ons verlost zonder ons, maar het bezit der zaligheid moet door ons eigen vrezen en beven uitgewerkt worden. Naar de kroon moet men lopen, op de hemel moet geweld gedaan worden, naar het eeuwig leven moet men grijpen, en wij arbeiden om door de enge poort in te gaan in Gods Koninkrijk, want zonder arbeid verkrijgt men niets.

En daarom zien wij hier, hoe de herders elkaar aanmoedigen, en ook tot ons zeggen: *Laat ons gaan naar Bethlehem*, in Gods wegen, om ijverig van geest te zijn, en te gaan op die effen weg, die God ons aanwijst, Jes. 30: 21. Hier zullen wij leren Jezus zoeken, en meer vinden dan wij verwachten. Hoe een Christen het goed dat hij heeft, anderen moet meedelen, Kol. 3: 16. Hoe de rechte Christenen Jezus' geboorte met verwondering bedenken, het Woord bewaren, en overleggen in hun harten. Hoe de Heere door Christus Zijn eer verkrijgt, de mensen vrede, en als vrienden een onderling welbehagen hebben in elkaar en niets hoger zoeken dan God te prijzen en te verheerlijken, dat de oprechten betaamt, terwijl zij al Gods beloften waarheid bevonden hebben, gelijk dit in Christus zijn ja en amen, Gode tot heerlijkheid.

Gisteren is u vertoond de heerlijkheid en heilzame geboorte van Jezus Christus; een zaak niet alleen bewonderenswaardig omdat Hij zo wonderlijk is ontvangen, zulk een groot Persoon geboren in zulk een verachten staat, die tot zulk een einde voor ons gekomen is, op zulk een wijze komende, zo lang voor zijn komst verwacht, enz. maar ook wenselijk voor onze zielen. Een Zaligmaker van de Zijnen; die Sterke, Die de Satan overwinnen zou. De engelen wisten geen raad daartoe, maar stonden en zagen daarnaar, uitroepende met een grote stem: *Wie is waardig het boek te openen?* dat niemand in de hemel, noch op aarde doen kon, noch daarin zien en lezen, waarom Johannes weende, Openb. 5: 5. Maar een ouderling zei tot mij: *Ween niet, zie de Leeuw, die uit de stam van Juda is, de wortel Davids, heeft overwonnen, om het boek te openen, en zijn zeven zegelen open te breken.* Wonderlijk moet ook dit toegaan, en daarom moeten wij weten op welke wijze Christus werkt, omtrent degenen die Hem gezien hebben, als die Koning der ere in Zijn heerlijke schoonheid.

Zal ik nu mijn toehoorders in 't brede de woorden gaan verklaren? Nee, die zijn klaar genoeg, en in plaats van de delen, zal ik vier bedenkingen voorstellen.

- I. Doet zich op deze waarheid en bedenking. Wanneer Christus Zich openbaren laat aan de mens, dan laat Hij wel voor een tijd dit doen, maar als dat een wijle gedaan is, dan neemt Hij die verkondigers weg, en laat de mens alleen staan.
- II. Als de mensen Christus recht gehoord hebben, tot haar zaligheid, dan worden zij gaande gemaakt om die Christus te bekomen, en rusten niet voordat zij Hem gevonden hebben, en aan hun zielen toegepast, gelijk wij hier zien kunnen.
- III. Die Christus zoeken, vinden Hem ook zeker.
- IV. Die Hem dan gezocht en gevonden hebben, en toegepast aan hun harten, die zielen worden overstelpt met genade, zodat zij die niet kunnen houden, maar moeten dat goede nieuws anderen meedelen, om die te vermanen, versterken en te vertroosten.

I. Christus laat Zijn zaligmakende werken en geboorte verkondigen, maar dan neemt Hij de dienaars weg, en laat die mensen alleen staan.

Verstaat dit toch eens, die nu Gods Woord zo weinig komt te achten. De Heere zendt u wel voor een tijd zijn dienaren, maar daarna neemt Hij ze weg als wij hier zien. Doet er bij Hand. 13: 46. De Apostelen hebben lang gepredikt, predikten al weer, maar zij willen hen doden; daarom zeggen zij: *Omdat gij u van het eeuwige leven onwaardig maakt, ziet wij keren ons tot de heidenen. Wij gaan van u weg.* De Heere Jezus zond zijn twaalf discipelen om het koninkrijk Gods te prediken. Lukas 9:6, 10 en zij uitgaande doorgingen al de vlekken, verkondigende het Evangelie, en genezende de zieken overal. En de apostelen weergekeerd zijnde, verhaalden hem al wat zij gedaan hadden. Christus zegt tot Zijn dienstknechten: gaat en zij gaan; komt, en zij komen. Hij zendt de Zijnen uit, maar zij komen ook wederom. Wanneer God de wereld bezoeken wilde, zendt Hij twee getuigen die gedood worden, Openb. 11: 3. God wekte hen wederom op, zij verkondigen Zijn Woord, en daarna neemt Hij ze weg. Daarom staat er 2 Kor. 6: 2: *Nu is het de wel aangename tijd, nu is 't de dag der zaligheid.* Paulus wil zeggen: nu zendt God Zijn profeten nog, maar het zal niet altijd duren nu is die tijd. Zo staat dan vast, dat God wel Zijn dienaren voor een tijd zendt, maar daarna hen weer wegneemt.

De reden hiervan is, omdat 't het werk van die dienaren niet meer is, aan de mens de wil Gods naar Zijn Woord te verkondigen. Matth. 28: 19 20. Zij moeten prediken, en meer kunnen zij niet doen; als dat recht op de predikstoel gedaan is, en God ernstig gebeden om zijn zegen, dan in 't wel. Zo zegt God tot Ezech. 2: 5, 7: *Hetzij dat zij 't horen, of laten zullen, gij zult mijn woorden tot hen spreken, want zij zijn een weerspannig huis; zo zullen zij weten, dat een profeet in 't midden van hen geweest is, gaat maar heen en vreest niet voor hun woorden.* Men meent, de predikant kan wat doen tot de zaak; als men ziet, dat een leraar veel wint, en dagelijks enige tot de gemeente Gods werden toegedaan om zalig te worden, dan roemt men die man daarover, alsof 't zijn werk was; dan hangt men aan de predikant; doch een ander kan naarstiger zijn dan hij, en niet vorderen. Zij zijn geen Zaligmaker, maar alleen uiterlijke werktuigen; die tot de verandering van het hart niet doen kunnen, meent niet dat ook de tegenwoordigheid der dienaren van Gods Woord wat doen kunnen tot de zaligheid. Deze stad is voorzien van goede predikanten, nu zegt men: hoe zou het ons kwalijk kunnen gaan? Maar weet gij niet dat aan hun tegenwoordigheid dat geenszins afhangt; konden zij uw harten veranderen. dan ja, maar dit kunnen zij niet doen, en de Heere neemt hen wel weg door de dood, en maakt hen onbruikbaar.

- (1) Die het moeilijk en zwaarwichtig werk van een recht dienaar van het Evangelie op hun zwakke schouders dragen moeten, kunnen zich troosten in dat zware werk, niet alleen als zij predikatiën moeten bedenken, en die met moeite voorstellen, dan nog dikwijls de laster van enige lastertongen moeten uitstaan. Och, wees tevreden, er zal een tijd komen op welke de Heere komen zal, zwijgt nu niet stil, maar roept uit de keel. Valt het wat zwaar, zegt niet als Jeremia, hfdst. 20: 8: Nadat ik spreek roep ik uit, ik roep geweld en verstoring, omdat mij des Heeren

Woord de gehele dag tot smaad en tot schimp is. God verlosse ons van eigenliefde en moedeloosheid.

- (2) Wordt gij ziek, legt uw hoofd gerust neer, kwelt u niet over de staat van de gemeente, hoe het met die gaan zal, maar wees tevreden; onnodige zorg is altoos ongeoorloofd. Kunnen zij nog wat goeds doen met hun zorgen, dan is 't wel, maar denkt dan: *kan ik meer doen dan ik gedaan heb, meer kan ik niet doen*, wees dan maar gerust, en legt uw hoofd gerust neer; de Heere heeft mij gezonden om hen te leren, en dat heb ik gedaan, zou ik nog andere harten kunnen maken? Nee, daarom wil ik mij daarover niet bekommeren, want de Heere is gewoon Zijn dienaren te zenden, en weer weg te nemen.

Ons daarentegen, mijn waarde Christenen, laat dit dienen tot vermaning, dat wij dan Gods genade waarnemen, terwijl gij de overvloed van leraren hebt, die u altoos als dienaars van Jezus Christus zijn wil verkondigen, brengt dan vruchten voort, die zodanige een bekering waard zijn, want de Heere kon dat blad wel haast omkeren, dan zou u gaan van land tot land, om Gods Woord te horen, en u zou het niet vinden, al ging gij het over de zee zoeken; dan zou het zwaar op uw hart liggen, dat u niet meer werk daarvan gemaakt hebt. Die dat niet met allen doen wilt, ofschoon dat men 't u zo menigmaal verkondigt; nog spreekt de Heere door een zwak man, en 't mocht wel haast uit zijn. Hoort dan nu in deze dag, wanneer u des Heeren Woord geleerd wordt. Hoe vele engelen zijn niet onder u gezonden? En daar een zich voor de vierschaar daagt, hij valt te bed, en daar is de man heen, en nu wacht hij ons allen. Dan zal men zien wie Zijn Woord hoort, en wie niet. Dan zal 't onderscheid blijken, tussen de rechtvaardigen en onrechtvaardigen, tussen vromen, en die erger geweest zijn dan de kranen en de zwaluwen, die hun tijd weten. Jer. 8: 7. Maar velen kennen het recht huns Gods niet, waarom de Heere Jezus zei, Matth. 16: 3: *Gij geveinsden, het aanschijn des hemels weet gij wel te onderscheiden. en kunt gij de tekenen der tijden niet onderscheiden? Gij zegt des avonds, het zal morgen schoon weer zijn, want de hemel is rood.* Dus betuigt gij tegen uw eigen ziel, en dat zal in de dag des oordeels nog tegen u opstaan. Hoort dan, en denkt niet dat het altijd zal duren, dat de Heere u Zijn gezanten geeft, en u laat waarschuwen en dan weer wegneemt. Er zijn wel anderen in de plaats gekomen, maar de tijd zal komen, dat het eens zal ophouden, de zon moet eens op haar hoogte zijn, en dan wederom dalen, en als 't water in een hoge vloed komt, gelijk het nu is, dan moet het eens weer dalen, en die dan op een zandgrond drijft, die komt niet licht daar weer af, en dan is 't u tot meerder verdoemenis.

Christus' komst is tweërlei: in genade en in heerlijkheid. Nu komt Hij in genade; neemt dit waar; en dan zult gij mee de heerlijkheid ingaan. Of anders indien u dit niet doet, en 't rijk der genade niet waarneemt, zult gij eeuwig buiten moeten staan en in de hel dalen. Denkt daaraan, anders zou ik het u zo ijverig niet zeggen. Heden, terwijl gij Gods stem hoort, verhardt toch uw harten niet. Och, dat gij bekende in deze dag van genade hetgeen tot uw vrede dient! Als u vraagt: *welke middelen zullen wij daartoe aanwenden?* Welaan ik zal u daarin ook helpen.

1. Gij zult de dienaren, die u Gods Woord verkondigen, in Christus' Naam, naarstig en ijverig gebruiken in die dingen, waarom zij onder u gezonden zijn. Sommigen verachten de uiterlijke predikaties, om welke reden zij dit doen, dat zijn maar beuzelingen. Velen komen ter kerk op zulke dagen als 't nu zijn, en nu en dan op de sabbat, hoewel niet de gehele rustdag; verwaarlozende alzo vele middelen ter zaligheid; waar anderen zo naar zuchten. Och! zodanigen zullen Gode eens rekening moeten geven, hoe dat ze deze genade gebruikt hebben tot hun zaligheid. Anderen doen 't niet in het bijzonder met vragen van de gevallen van het, geweten, en willen ook niet, dat de predikanten met hen of met de hun daarvan spreken, zeggende, *dat wij ons met zulke dingen niet moeten moeien*. Ja, dat is hun ambt; en wilt gij hen helpen, verschonen in beuzelingen, of als er

ambten zijn te vergeven, dan gaat men naar de predikant toe, dat die een goed woord doen wil, daar ons werk maar is Christus te prediken, en wat daartoe behoort. Komt dan vrij bij ons, en hoe meer gij dit doet, hoe liever, maar moeit ons met niets anders. Wij hebben met geen stadhuis noch burgerlijke zaken te doen. Maar u kunt niet veel geestelijk werk doen, want uw aardse bezigheden zijn te menigvuldig en nochtans klaagt gij daar niet over. Dat wij veel te doen hebben is zeker; komt evenwel maar tot ons, een ieder bij de dienaar van zijn wijk, wij zullen u daarin wel onderrichten; en kunnen wij dan niet, zo zullen wij u wel meer dienaren bezorgen, komt gij ons maar gebruiken tot van Uw zielen welstand.

2. Laat het niet aankomen op dat uiterlijke Woord, maar gewent u dat te onderzoeken; zo deden die van Berea, die acht gaven op hetgeen van Paulus gesproken werd, en onderzochten of die dingen zo waren, Hand. 17: 11, waarover zij werden geprezen. Onderzoekt ook Gods Woord, want dat zou u kunnen helpen. Al gingen de predikanten dan weg, zo zou u altoos een predikant in uw ziel hebben. U moet alle middelen gebruiken om uw leraars te helpen, want zij doen hun arbeid daartoe, om u Gods Woord wel voor te stellen naar uw begrip. De Schrift is de spijs der ziel, wanneer de predikanten u des Heeren Woord bereiden, dan moet gij die spijs nemen, en met Gods Woord vergelijken, dan zult gij nog een leraar in uw hart hebben, en het Koninkrijk Gods binnen in u, en Zijn Woord in uw harten geschreven, zodat u zonder predikant daarvan zult onderwezen worden.

3. Vermengt hun leer met geloof, dan zoudt gij Christus zelf in uw ziel hebben, en het met ons gaan zoals Joh. 4: 30 staat van de Samaritanen, wanneer de vrouw hun boodschapte van Christus Jezus en Zijn leer, gaan zij zelf uit, en geloven wat zij zagen. Dan zouden wij van de Heere zelf geleerd zijn, dan zou Gods Woord bij u blijven en rijkelijk onder u wonen, Kol. 8: 16. Dan zouden wij niet alleen de Schrift lezen en Gods Woord horen, maar dan komt God in ons hart zelf wonen, als wij dat Woord met het geloof vermengen. Dan zou het altijd in u wezen: en al was er niemand die ons leerde, zo zouden wij dan nog Zijn Woord in ons en onder ons hebben, want dan is de Geest daarbij, en die zou ons geestelijk en hemels maken. Alsdan zouden wij niet nodig hebben dat ons iemand leerde, want wij zouden van de Heere Zelf geleerd zijn, en de vrede van onze kinderen zou groot wezen, Jes. 54: 13.

4. Kleeft niet te vast, aan van Uw dienaren tegenwoordigheid, u moet trachten aan Christus vast te blijven hangen, meer dan aan uw leraren; daarvoor moeten wij u waarschuwen; want wij zien dat sommigen, door de een of anderen dienaar geraakt zijnde, daaraan blijven hangen, en te veel werk van hem maken; wij willen dat niet lijden, want gij ontnemt Gods eer. En zo enige zeggen, dat wij dit zelf ook zoeken, ... de stenen die hier liggen, zullen in de dag des oordeels tegen u getuigen. Ver moet het van ons zijn om Gods eer te roven. Johannes zei: *ziet niet op mij, maar op dat Lam Gods, dat de zonden der wereld wegneemt. Hij moet wassen en toenemen maar ik afnemen.* Daarop volgen sommigen Christus, anderen volgen Johannes na, Joh. 1. Hij wil dat men Jezus volgen zal, en niet te vleselijk zijn; gelijk Paulus zegt, 1 Kor. 3:3: *Gij zijt nog vleselijk, en wandelt naar de mensen. Wie is toch Paulus en wie is Apollos, anders dan dienaars door welke gij geloofd hebt. Ik heb geplant, Apollos heeft nat gemaakt, maar God heeft de wasdom gegeven.* U moet het dan alleen aan Gods zegen danken, en aan Jezus Christus geheel blijven hangen, en niet aan de dood van deze of gene leraar zo blijven hangen. Gij moet daarover wel bedroefd zijn, maar uw hart moet niet kleven aan die man; blijft steeds alleen aan Christus hangen, want die blijft altijd, daar andere leraren moeten weggaan als de engelen. Uw profeten, waar zijn die? En zullen uw leraars voor eeuwig zijn? O nee!

II. Wanneer een mens vruchtbaar Gods woorden hoort, dan wordt hij gaande gemaakt om Christus met ijver te zoeken, en te vinden, en vindende met Hem verenigd te worden.

Zo doen de herders hier; de engelen gaan weg, zij hebben 't woord gehoord, en daarom gaan zij heen om Christus te zoeken. Doet daarbij Paulus' voorbeeld, Gal. 1: 15, 16. *Wanneer het God behaagd heeft, Die mij van mijn moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade, Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik dezelve door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, zo ben ik met vlees en bloed niet te rade gegaan, maar achtte alle dingen schade en drek bij de kennis van Jezus Christus, opdat ik Hem gewin,* Filip. 3: 7, 8.

Paulus vraagde: *Wie zijt gij Heere?*

Christus antwoordde: *Ik ben Jezus, Dien gij vervolgt.*

Hij zei: *Heere, wat wilt Gij dat ik doen zal?* En daarop gaat hij in Christus' dienst over, en Jezus prediken als de Zaligmaker, die in de wereld was gekomen om zulke grote zondaren zalig te maken. Immers, die Gods Woord op een zaligmakende wijze horen, aan die wordt Jezus van binnen getoond, Christus en al het Zijne, Joh. 14: *Die mijn Woord bewaart, zal Mij zien.* Vers 12: *Die Mijn geboden heeft, en dezelve bewaart, die is het die Mij liefheeft, en die zal van Mijn Vader geliefd worden, en Ik zal hem liefhebben, en Mijzelf aan hem openbaren.* 't Is of iemand een schone schat verborgen had onder verachte dingen, hij roept ieder daarbij; maar de mensen ziende die verachten hoeksteen, achten dat niet, doch een uit die hoop licht die steen op, en daaronder lagen niets dan parelen en diamanten, wat zou die blij en verwonderd zijn, als dan die schat licht zou bekomen worden, ja, welk een moeite zou die man niet doen, al vragen anderen daar niet naar, als hij maar Christus, die schone Parel, mag gewinnen.

Deze gelijkenis geeft Christus Zelf, Matth. 13: 44, waar die schat in de akker verborgen was. Sommigen opent Hij de ogen des verstands, maar anderen heeft de Satan hun zinnen verblind, 2 Kor. 4: 4. En als die mensen dan die kostelijke parel zien, dan verkopen zij alles om die te bekomen; gelijk wij zien in die koopman, welke alles gaf om die kostelijke Parel te krijgen; hij had ze gezien, en alles daarom verkocht. Ananias zei tot Paulus, Hand. 22:14: *De Heere heeft u verkoren en verordend, om Zijn wil te kennen, en de Rechtvaardige te zien, en de stem uit Zijn mond te horen.*

Onderzoekt u, of gij Gods Woord wel komt te horen; gij moet vele en krachtige inspanningen van uw ziel hebben, om de Heere Jezus te zoeken en Hem aan uw zielen te drukken.

Maar hoe gaat het onder ons? Weinigen doen dit.

- (1) Sommigen leven een stil, burgerlijk, vroom leven. Is 't zo niet met u? Vraagt het uw geweten. U bent geen hoer noch dief. Maar is dat Christus zoeken! O nee, die doen geweld daarop, die werken en wroeten alle dagen daarop, om toch met alle kracht Christus te zoeken, en rusten niet, voordat zij Jezus gevonden hebben. Dat is nu wat anders dan zulk een burgerlijk leven te leiden.
- (2) Anderen wekken al hun krachten niet op, om de Heere aan te grijpen. Jes. 64: 7: *Er is niemand die Uw Naam aanroept, die zich opwekt, dat hij U aangrijpt.* Gods kinderen weten dit, en zuchten daarover, en klagen: *Heere, waarom verstokt Gij ons hart? Waarom doet Gij ons van uw wegen afdwalen? Want gij verbergt uw aangezicht voor ons, en Gij doet ons smelten door het middel van onze ongerechtigheden.* Maar gij moet u daarin niet toegeven. Kunnen wij niet zoals wij wensen Gods sterkte in Christus aangrijpen, wij moeten dat doel, en de prijs der roeping Gods najagen, of wij 't ook grijpen mochten, waartoe wij van Christus gegrepen zijn, Filip. 3: 13.
- (3) Zij zouden Christus wel grijpen, maar Hij zou hen te duur staan, zij zouden hun eer verliezen; want de mensen zouden hen verachten; zij moeten hun voordeel verlaten, en op de rustdag niet verkopen; zij willen Jezus niet zo hoog kopen, om 't verlaten van hun gemak, want dan zouden zij wat voor God op de knieën moeten kruipen. Gij hoort Christus niet zaligmakende; en zo gij Hem niet wilt zoeken, is 't u niets anders dan een reuk des doods ten dode, 2 Kor. 2: 16. Want hoe meer men ijzer op een aanbeeld slaat, hoe harder het wordt; en hoe meer Gods Woord u geleerd wordt, en van u niet beoefend wordt, dan gaat het u als met Farao, het maakt uw hart

harder en harder. Dan komt de Heere hen nog meer straffen, Lukas 12: 17 en wordt de leer van Jezus Christus tot een zwaar oordeel. En zo is 't waar wat Simeon zei, Lukas 2: 34: *Deze wordt gezet tot een val en Opstanding in Israël.* Dit komt als zij Jezus' woord. zo misbruiken; dan komt de Heere zonden met zonden te straffen, en hun verdoemenis wordt dus te groter. Daarom moeten wij toezien dat wij Gods Woord zó horen, dat wij ook Hem met al de krachten der ziel zoeken.

Zo dan, zoekt Christus van ganser hart; wat zal u bewegen als gij Hem niet wel komt te horen? Dat is een teken dat Gods nog niet in u is, zo gij Christus niet van ganser hart zoekt. Indien u nu vraagt: *wat zal ik doen om Christus zo te zoeken?*

Voedt uzelf met deze gedachten, want wij moeten uw overpeinzingen daartoe aanwijzen.

1. Denkt eens, dat alle goederen van de wereld buiten Christus, u een vloek zijn, of niet dan ijdelheid, Pred. 12: 8. Waarom wilt gij dan die dingen opzoeken, en niet afzweren om Christus' wil? Is die kostelijke Zaligmaker, en die schone Parel u niet meer dan enige ijdelheid waardig. Dan zoudt gij u ontlasten van de wereldse goederen, en Jezus Christus zoeken met alle krachten van uw ziel. Och! dat de Heere u nu zei: *Wat is het toch alle aardse goederen te hebben?* En dat u dat geloofde. Of wilt gij 't niet geloven, zo tast het met uw handen, Ziet gij niet dat de goederen ons, of wij tenminste die moeten verlaten? Sterven u niet uw bekenden af? Zo leert dan de wereld niet achten.

2. Denkt dat de goederen van Christus uitnemend heerlijker zijn. Dat wordt gezegd, maar wie gelooft onze prediking? Och!, dat wij dit eens zagen, gelijk die koopman zag. Och! hoe komt het dat wij dit horen, en wij geloven niet dat die dingen zo heerlijk zijn. De oorzaken zijn deze:

- De zaak is te groot, en uw hart te klein. Sommigen voelen hun hart niet, omdat zij nog wat aards daarin dragen. Anderen krijgen hun hartbegeerten niet, noch verwijden hun zielen, omdat zij niet durven. en menen dat zij zulks niet moeten doen Och nee! Gij moet u maar opmaken, en uw harten wijder maken, dan zult u 't gevoelen.
- Omdat zij gewoon zijn dat te horen. 't Is het oude deuntje: wij hangen aan de termen, en leren die van buiten, maar tot de zaak zelf komen wij niet. Wij zeggen ook al: *'t zijn heerlijke dingen,* maar 't is een strijd van woorden, als Gallio, Hand. 18:17, die woordenstrijd gaat mij niet aan. Zie, zo doen de lieden ook; 't is maar een woord; en zo verliezen zij Christus met al Zijn heerlijkheid. Wilt u dan gaande gemaakt zijn, denkt, dat er in Christus een wonderlijk grote heerlijkheid is, dan zult u dat met alle macht zoeken.

3. Denkt de zekerheid daarvan. Ofschoon u zegt: wat is dat nodig te vermanen, immers niemand is onder ons. die Gods Woord niet gelooft. Maar hieraan twijfelen wij; want indien gij wist dat de hemel zo zeker op uw goede werken zou volgen, zouden wij die dan niet naarstig doen? Maar nu doet u ze niet; want aan de grootheid twijfelt men minder dan aan de waarheid. Zoekt dan dat te gevoelen, en dan zal de Heere u de ogen geopend hebbende, gij meer begerig worden om Christus met alle kracht te zoeken.

4. Denkt dat Christus zulk een schat is, die men niet zonder arbeid bekomen kan. Uw brood en kost te winnen moet u veel moeite kosten, en meent u dan zonder slag of stoot de hemel in te nemen? Zo zult gij u bedrogen vinden.

Een schrijver verhaalt, dat een deugdelijke vrouw werd opgewekt om Godzalig te zijn, want zij dacht: zullen alle mensen dan zalig worden? Nee. Wie dan? Die geen hoeren, dieven, noch dronkaards zijn? Nee, ook niet; want dan zouden de meesten zalig worden. Maar zei zij, 't zullen die zijn, die met hun gehele hart Christus aankleven; gelijk ik nu enige gezien heb in de gemeente, *bij die wil ik mij voegen.* Zo moet gij denken. Daarom wilt u Christus hebben, alle krachten moet gij op de hemel doen, en strijden om in te gaan door de enge poort, Matth. 7: 14. Dringt daardoor en gaat op de smalle weg,

die ten leven leidt, anders kunt u dat nooit vinden. Denkt: hij heeft het u nu gezegd; en wilt u dan nog verloren gaan, dan kan ik u niet helpen.

5. Nauw toezicht omtrent het horen van Gods Woord, is nodig; onderzoekt u dan ook na het horen; dat gebiedt ons Christus, Lukas 8:18: *Ziet dan, hoe gij hoort; want zo wie heeft, die zal gegeven worden.* En dat niet alleen, omdat er van de zes dikwijls maar een is die Gods Woord recht hoort; maar onder die nog ontroerd worden, zijn er weinigen die recht verontrust worden; zij mogen wat bewogen zijn, maar blijven die zij waren; *zij kunnen 't gehoorde Woord met vreugde ontvangen, en voor een tijd geloven, maar zij hebben geen wortel, in de tijd der verzoeking wijken zij af,* Lukas 8: 13. Daarom staat, Hebr. 6: 4 6: *Het is onmogelijk, degenen die eens verlicht zijn geweest, en de hemelse gaven gesmaakt hebben, en de Heilige Geest deelachtig zijn geworden, en het goede Woord Gods gesmaakt hebben, als zij afvallig worden, die wederom te vernieuwen tot bekering.* Zij smaken 't Woord, en die vervallen nog.

In onze tekst staat, *dat ze zich allen verwonderen, maar Maria bewaarde al de opmerkelijke woorden, als een goed zaad in haar hart.* Zij allen hoorden en verwonderden zich; maar zij horen allen niet wel, die ontroerd worden.

III. Die Christus zoeken, vinden Hem ook zeker.

Laat ons nu eens inzien:

1. De vruchten van de predikatie der engelen, vers 18, 19.
2. De uitkomst van de herders, vers 20.

1. De vruchten waren:

- dat ze spraken; en daarop volgt:

A. Algemene werking; allen ontroerd wordende.

B. Bijzondere vruchten in Maria, wier hart een schatkamer was om die goede woorden te bewaren.

A. De predikatie der herders is niet zonder vrucht, maar brengt wat voort, en dat in 't algemeen, zodat zij allen verwonderd werden, nochtans niet gelijk 't behoorde. *Wie? Allen. Wat doen zij? Zich verwonderen.* Dat is een vrees, die komt te ontstaan uit enige zaken, of ongewoonheid, gelijk zij hoorden uit de woorden des herders. Men verwondert zich wegens de grootheid van de zaak zelf die groot is, of ons zo toeschijnt; want nadat ze zeiden wij hebben zulke dingen gezien en gehoord, verwonderen zij zich. Dat was niet genoeg; al raakte gij van uzelf, zoals de koningin van Scheba; want deze verwonderde zich, maar geheel anders was het met Maria, die wordt daartegen gesteld, die terecht verwonderd was over alles wat gezegd werd door de herders, en al die woorden bewaarde in haar hart.

De mensen, die Gods Woord niet recht horen, kunnen wel met veel verwondering van Christus' geboorte horen, ja, met ontzetting aangedaan zijn, maar dit is geen recht horen van wedergeborenen; dat is hier klaar; en wilt gij andere plaatsen, ziet Hand. 2:7: *En zij ontzetten zich allen, en verwonderden zich;* vers 12: *Zij werden twijfelmoedig, zeggende de een tegen de ander: Wat wil dit toch zijn?* Als Christus Zich vertoonde, werden zij verbaasd en ontzetten zich. Maar och! dat was niet genoeg, zij bleven die zij waren. Zo staat van de Joden, Lukas 5:26: *En ontzetting heeft hen allen bevangen, en zij verheerlijkten God, en werden vervuld met vrees, zeggende: Wij hebben heden ongelooflijke dingen gezien.* Ja, zij kunnen zich zeer verwonderen, Mark. 7:37: *En zij ontzetten zich boven mate zeer.* Zij worden ontzet en ontroerd. Waren Christus' vijanden nog zo, als Hij zich openbaarde in zijn wonderwerken, dat zij zich verwonderen; denkt dit eens gij allen, die niet wel komt te horen, en u nochtans gerust stelt, als gij zulke bewegingen in u bevindt. O, de gruwelijkste zondaren hebben dit mee wel eens. De redenen waar dit vandaan komt zijn deze.

- (1) Uit de zedelijke kracht van Gods Woord, want geen woord in de gehele wereld, dat er ooit geweest is, is krachtiger dan dit Woord. *De woorden van een wijze, zijn als nagelen en prikkelen, die diep in 't hart gaan*, Pred. 12: 11. Nu is er niets wijzer dan dit woord, bijzonder als daar een engelentong bijkomt, of gelijk de herders van de engelen geleerd hadden; ik meen een welsprekende tong die kan ook wel een deel wilde soldaten, die gezonden waren om Christus te vangen, doen ontzetten. Joh. 7:46: De dienaars antwoordden: *Nooit heeft een mens alzo gesproken, gelijk deze Mens*. Een en dezelfde zaak wordt gezegd van de een, en van de ander ook; men wordt niet ontsteld van de woorden van de ene, van de anderen wel. Ik meen dat het veel daarvandaan komt, uit de zedelijke krachten van Gods Woord; dan kan wel een Felix bevreesd worden. Het kan wel zijn dat men van de een wat meer geraakt wordt, dan van de ander. Maar indien onze beweging kwam van Gods Woord als zodanig, men zou zulk een groot onderscheid van ontroering daarin niet vinden.
- (2) Dat kan komen van boze en natuurlijke oorzaken. Óf van boze gewetens, als zij zich verwonderen om de gunst van deze of geen, die haar kan vorderen, te bekomen, zich verwonderende om gewins wil, Richt. 16: Óf om andere oorzaken, dat is de wonderlijkheid der zaak in zichzelf, bijzonder als daar de eeuwigheid komt; *zulke dingen zien wij nooit*, zegt men. Gelijk men over alle nieuwe dingen verwonderd is, zo ook hier. Als men zo spreekt van Christus' komst, dat Hij, die God was, mens is geworden, en door allen verworpen; en om de arme mens komt Christus in de wereld. Velen komt het daar vandaan, dat zij hoorden van Christus' vernedering, die zo verhogen en vergroten, gelijk het een wonderlijke zaak is; en te recht moet alles zich daarover verwonderen.
- (3) Uit de algemene werking van Gods Geest komt ook die beweging. Weet gij niet, dat enige algemene gaven zijn van de Geest, en dat niet alle gaven zaligmakend zijn? Want Saul bad ook de Geest. En wilt gij 't nog klaarder hebben, ziet Hebr. 6: 4 6, die hadden de Geest, maar het is niets, dat zo te smaken, want daar moet wat meer bijkomen. Ziet of gij door Gods Geest overtuigd, vernieuwd en wedergeboren bent, of Christus in u een gedaante heeft, en u naar Zijn beeld veranderd bent.

Hier zijn dan vele mensen te overtuigen.

1. Die enige ontroering in deze dagen gevoeld hebben, en niet anders hebbende, daarop gerust zijn. Och! dat is niemandal, en denkt vrij, dat zo gij niets meer hebt, als deze allen hadden, dat gij nog in uw zonden bent, en vervreemd van God, want velen zijn uiterlijk geroepen, maar weinigen uitverkoren. Matth. 20: 16. Hebt gij niet meer dan die ontroering, gij hebt niet meer dan de gruwelijkste mensen. Zullen die van Kapérnaüm niet een grote verdoemenis te verwachten hebben? Zelfs boze mensen ontzetten zich van verwondering, Matth. 11: 23 en Markus 1: 22. wat zullen er vele mensen naar de hel varen, die niet meer dan deze inwoners van Kapérnaüm hebben. Ja, de allergeslagenste vijanden hebben dit gehad, als om een man te verstrikken, Matth. 22: 22: *Zij allen werden ontroerd, als zij Christus hoorden*.

2. Nog gruwelijker zijn zij, die gans geen ontroering hebben. Men mag prediken van Christus of niet, daardoor worden zij niemandal bewogen. De ergsten zijn zij, die in plaats van zich nog te ontzetten, die belachen, die zich verwonderen. Is er iemand die bewogen wordt als Mozes, om te ijveren voor de Heere, men spot met zulken, die ontroerd zijn. *Maar 't is voorzgd, dat er in de laatste tijd spotters zullen zijn, die naar hun goddeloze begeerlijkheden wandelen zullen, die zichzelf afscheiden, natuurlijke mensen, de Geest niet hebbende*. Judas vers 18 en 19. Tot u zeg ik: u bent allemaal mensen zonder geest voor God, oordeelt van uzelf zo u wilt. Christus komt u niet toe, niet meer als vleselijke heidenen, Rom. 8: 9. *Zo iemand de Geest van Christus niet heeft, die komt Hem niet toe*. U hebt minder dan duizenden die naar de hel varen zullen; minder dan de inwoners van Kapérnaüm, die verwonderden zich nog, gij niemandal, en spot met enige bewogen harten. Och! zal de verdoemenis

der inwoners van Kapérnaüm zo groot zijn, dat zij, die naar de hemel verheven waren, naar de hel zullen neerdalen, Matth. 11: 13, hoe groot zal deze hun verdoemenis wezen?

Laten wij ons onderzoeken, of wij al wel bevatten en verwonderd zijn over deze dingen, die wij nu gehoord hebben; want velen verwonderen zich, en zijn nochtans niet wedergeboren. Let dan op deze tekenen:

- (1) Zie eens of dit ook in uw ziel een diepe nederigheid werkt, voor God en mensen; want dat is de aard van deze verwondering, Rom. 11: 33, 34. *O, diepte des rijkdoms, beide der wijsheid en der kennis Gods! hoe ondoorgrondelijk zijn Zijn wegen?* Paulus verwondert zich, maar vernedert zich ook onder God. Indien gij eens denkt, wat wonder is dit, als gij, u zo neerwerpt, zo God Zijn Zoon zendt in de wereld, en Hem zo diep laat vernederen, om uw zonden te verzoenen, en een eeuwige gerechtigheid aan te brengen; hoe kan dat anders wezen, of daar moet een diepe nederigheid in u komen?
- (2) Omtrent uw naasten, moet gij liever de minste dan de meeste zijn, Filip. 2: 3 8. *En doet geen ding door twist of ijdele eer, maar door ootmoedigheid acht de een de nader uitnemender dan zichzelf. Dit gevoelen zij in u, dat in Christus was, die in de, gestalte Gods zijnde, geen roof geacht heeft, Gode even gelijk te zijn, maar heeft Zichzelf vernietigd, de gedaante eens dienstknechts aannemende, is de mensen gelijk geworden.* Hoort dit, gij hovaardigen, als u bedacht dat God mens was geworden, hoe zou u dan zo groots kunnen wezen? Indien gij u recht verwondert over Jezus' geboorte, ge zou u voor Hem neerwerpen, en denken: Christus, Gods Zoon, is mens geworden, en dat leven sterfelijk, om mijnentwil, zou ik nu nog opgeblazen kunnen wezen? Zouden wij Christus' voetstappen niet navolgen?
- (3) Dat zal in u een bijzonder Godzalig leven, geen burgerlijk leven werken, *maar de verborgenheid der Godzaligheid, die zeer groot is, dewijl God is geopenbaard in het vlees, gerechtvaardigd in de Geest, en gezien van de Engelen,* 1 Tim. 3: 16. Dan moet men Godzalig leven, omdat Gods rechtvaardigheid, eer Hij de zonde kon vergeven, Zijn Eigen Zoon in de wereld moest zenden; en dan zullen wij ons wel wachten van de zonden. Hij zal denken om die liefde Gods, die mij Zijn Zoon gegeven heeft; o kon ik nu recht Godzalig wezen, en door mijn Godvruchtig leven Jezus verheerlijken! Dit zegt Johannes 15: 9: *Gelijkerwijs de Vader Mij liefgehad. heeft, heb Ik u ook liefgehad; blijft in deze Mijne liefde.* Dan zal de liefde van Christus u dringen tot wederliefde. 2 Kor. 5: 15. Die liefde woont in 't hart, zij is niet altijd even krachtig in werking, maar die grond ligt daar altijd, en is nooit weg.
- (4) De ziel ligt altijd daarop en speelt, daaromtrent is zij bezig, dat kan zij niet vergeten. Christus is geboren, en zij zetten hun harten daarop, gelijk het Woord zegt. Maria speelt daar altijd omtrent, en zij kunnen nooit genoeg daarvan denken.

B. Bijzondere vrucht heeft het in Maria, zij bewaart en overlegt het Woord.

- (1) Maria heeft het Woord op een andere manier aangenomen, zij leidt het op, en vergelijkt het met Gods 'Woord, en bindt het als in een. *Bewaren* zegt, het nauw te bezorgen, dat men een zaak niet verliest, 1 Thess. 5: 23, daar Paulus wenst: *De God des vredes zelf heilige u geheel en al, en uw geheel oprechte geest, en ziel, en lichaam worde onberispelijk bewaard in de toekomst van onze Heere Jezus Christus.* Dit is zo nauw of men daar rondom nog soldaten stelden, daar komt het woord gevangenis vandaan, Hand. 4: 3 en 25: 1, daar is datzelfde woord. Maria deed alle geweld omdat te houden in haar hart, en zij sluit het als met geweld daarin op.
- (2) Zij overlegde het in haar hart, en kwam 't gehoorde onderzoeken; dat menigvuldig was, wil ze onderzoekende samenvoegen, en niet elkaar vergelijken en overeen brengen, 't geen de engelen en herders haar gezegd hadden daarop lette zij. Zo staat in Daniël 8: 5, *dat hij 't overlegde,*

overwegende zulks. 't Is een nader onderzoek doen van een zaak, en zo te komen tot nadere kennis van die.

Als men een gehoorde zaak overdenkt en overlegt met het hart, dat zegt twee dingen.

- Oprechtheid, niet omdat anderen zich ontzetten, maar dat zelfs te overleggen.
- Met ijver zulks te doen en zijn hart daarop te zetten. Jes. 26: 9. *Met mijn ziel heb ik U begeerd in de nacht, ook zal ik met mijn geest, die in 't binnenste van mij is, U vroeg zoeken.* Met een ijver van haar geest dat overleggende oprecht, en met alle krachten van haar ziel.

IV. Die Hem dan gezocht en gevonden hebben, en toegepast aan hun harten, die zielen worden overstelpt met genade, zodat zij die niet kunnen houden, maar moeten dat goede nieuws anderen meedelen, om die te vermanen, versterken en te vertroosten.

Zie nu de uitkomst die deze zaak gehad heeft. Zij gaan naar huis.

De manier, op welke zij gaan, *zij verheerlijken God.* Dat wordt uitgelegd: *Hem dankende.*

- Zij keren wederom, *als zij hun werk gedaan hadden.*

- De manier is: *verheerlijkende God.*

Niet eigenlijk, want:

- (1) God is de Algenoegzame God, de zalige Heere, God de Almachtige, Gen. 17: 1. 1. Tim. 6: 15, 16. *De Koning der koningen, en Heere der heren, die alleen onsterfelijkheid heeft, en een ontoegankelijk licht bewoont, die zij ere, en eeuwige kracht.* En daarom meent niet dat God zulks van node heeft, en of God daar door enige ere toekwam. Dat meent het vlees; maar al was er niet één engel geschapen, God zou even zalig zijn; want al waren alle engelen en mensen niets anders dan duivelen, dat zou ons wel ongelukkig maken, maar God niemendal. Waarom David zei, in zijn gouden kleinood, Ps. 16: 2, 3: *O mijn ziel! gij hebt tot de Heere gezegd, Gij bent de Heere, mijn goedheid raakt niet tot U, maar tot de heiligen, die op aarde Zijnen, en de heerlijken in welke al mijn lust is.*
- (2) Wij zijn arme mensen, waarvan de beste is als een worm, wat kan een druppel doen aan de zee? Die kan nog iets vermeederen, maar wij niemendal, want wij zijn niet anders dan stof, Jes. 40:15: *Ziet, de volkeren zijn geacht als een druppel van een emmer, en als een stofje van de weegschaal; ziet, Hij werpt de eilanden heen als dun stof; grote lieden zijn ijdelheid,* Ps. 62: 10. 't Is niemendal. Meent niet dat u God voor uw weldoen wat kunt toebrengen. Wat is 't dan?
- (3) Het is maar een verklaring en betoning van de eer die in God is, als Joh. 17: 5: *Vader, verheerlijkt Mij met die heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was.* Christus wilde verheerlijkt worden, en Zijn eer laten tonen.
  - Zó God prijzende, verheerlijkten zij Hem door Hem te kennen, gevoelen, en die glorie aanvallende, *door woorden* verkondigd met een geestelijke eerbiedigheid, 1 Petrus 2: 9, om als een uitverkoren geslacht Gods deugden te verkondigen. Hier maken 't de herders alom bekend, dat Woord dat hun verkondigd was.
  - Met *werken*, dat gij alles doet tot Gods eer, en Hem voor uw God erkent. Dan wordt God door onze werken verheerlijkt, als men zich aanstelt naar zijn geboden, zij spreken daarvan, en in hun gehele leven drukken zij uit alles wat tot de ere Gods dienen mocht.

Kentekenen

Hier zal ik nu vier kentekenen voorstellen, of u al wel Gods Woord en Christus' geboorte gehoord hebt.

1. *Die Christus gehoord heeft en in hun harten hebben bekomen, die bewaren Christus zorgvuldig daarin, zoals Maria.*

Ik weet dat de armste ziel dat met alle macht doet. Hoogl. 3: 4. Zij grijpt Christus aan, houdt Hem vast, en sluit Hem in 't binnenste van haar hart, gelijk de twee discipelen naar Emmaüs gaande, als

daar maar iets kwam dat naar Christus geleek, Lukas 24: 29, zij willen Hem niet laten gaan, en zeggen: *Heere, blijf bij ons, de dag is gedaald*. Zo dwingen zij Christus, en zo houden zij Hem vast. En dat kan ook niet anders wezen, of zij moeten Hem bewaren in 't binnenste van hun hart.

De reden is:

- (1) omdat die Christus zichzelf eens vertoond heeft, die ziet in Jezus 't allermeeste goed, *dan smaakt de ziel hoe goed de Heere is*, Ps. 34: 9. Zij kunnen Christus aanmerken als de rijkste, als is Hij de armste in zijn leven. Geboorte en dood, en in Hem zien zij een kostelijke Parel, die zeer waardig is, Matth. 13: 43, 44. Zij achten alles schade en drek bij Jezus' kennis. Zij merken Christus aan als de schoonste. Hoort de bruid; als men haar vraagt: wat is uw Liefste boven een andere liefste? Zij antwoordt: *Mijn liefste is blank en rood, volkomen rechtvaardig, niemand kan mij verlossen dan Hij, Zijn hoofd is als het dichtste goud, Zijn wangen zijn voor mij een medicijn, Zijn mond is troostrijk en lieflijk*, Hoogl. 5: 13. Zo is 't met de ziel; zij wil met Christus verenigd worden, want zij bemint Hem, Paulus vervloekt, "Anathema", zo een, *die Christus, de Heere niet lief heeft*, 1 Kor. 16: 22. En daarom kunnen zij van Christus niet gescheiden worden.

O, zei een martelaar, *eer scheurde men de ziel van het lichaam, eer men Jezus van mij trok!*

En ik heb eens een vrouw horen zeggen, die in een bittere aanvechting was, als die heftigheid wat over was: *Heere Jezus, men scheure eerder mijn lichaam van mijn ziel, eer men mij scheurt van U*. Dat is gewis, omdat zij Christus zo lief hebben, moeten zij met Hem willen verenigd zijn, want de liefde zoekt vereniging. Zodat eer de ziel van 't lichaam wijkt, dan Christus van hen; zouden zij Christus dan niet bewaren?

- (2) Christus is in hen, en zij in Christus, zij zijn Christus ingelijfd en ingedrukt 1 Kor. 12: 13. En kon men 't hart van een Christen zien, ieder stukje als men 't in stukken sneed, zou Jezus in zich hebben. De gelovigen hebben Jezus in 't hart wonen en kunnen Hem nooit verliezen. Hij heeft een gedaante in hen. Gal. 4: 19: *Mijn kinderkens! die ik wederom arbeid te baren, totdat Christus een gestalte in u krijgje*. Dus worden zij gelijk Christus Zelf, hoe zouden zij dan anders doen kunnen, als die Jezus, die in haar ziel ingedrukt is, ook nauw bewaren?

Denkt daaraan, allen die nu in en uit de kerk loopt, en niet eens Jezus zoekt in u te bewaren, hoe hebt gij Hem dan gehoord?

Maar gelovige zielen, die Hem houden wilt met al uw kracht, al kunt u zo niet, u hebt Hem recht gehoord.

Ja maar, zegt een zwakke ziel, zou ik Hem nu zo bewaren, daar ik zo arm en zwak ben? O Jezus, vlied van mij weg!

Nee, dit is een bewijs dat Christus bij u is, als u gevoelt, dat Hij van u weg wil. Was de engel niet bij Jakob als Hij zijn heup verwrong, maar hij worstelde met Hem, en wilde Hem niet laten gaan, of wilde eerst gezegend zijn. Gen. 32: 16. Als u denkt: ik wil U niet verlaten, en Hij wil als van u weg, ... o! dan is Hij vast aan u!

Ja maar, ik vergeet het een en ander.

Zoekt of 't natuurlijke zwakheid is, dan moet u dat dragen als een bezoeking van God. Sommigen zeggen: wel, mijn geheugen is zo zwak, en spreekt eens van ijdele dingen, die voor lang gebeurd zijn, zullen zij u kunnen zeggen. Maar ook de Godzaligen door ouderdom, of anders verzwakt wel hun geheugen. Maar als u de woorden vergeet, houdt maar de vrucht in uw ziel. Christus Zelf blijft in u. Schijnt Hij weg te zijn, en zucht u daarover, dan is Christus in u, want de kracht blijft in uw ziel. 't Is wel, zo de spijs in de maag komt, wordt zij daar verwerkt en gaat door, nochtans zo, dat de kracht verspreid wordt door al de leden. En zo is 't met u ook, de spijs gaat door, maar de kracht blijft in u; dat blijkt, omdat u zucht doordat u het vergeet; en zo hebt u Jezus wel gehoord, want dat u doet is Maria's werk.

2. Nog een teken. *Die Christus recht in zijn hart gevoelt, overlegt gedurig die dingen, die Christus aangaan, zoals Maria, Lukas 1: 29. Waarop de engel tot haar zei, vrees niet, want gij hebt genade bij God gevonden. Zij overleggen dat de ziel dringt in Christus, en dat noemt de kerk het opwekken van de Bruidegom. Immers zij hebben niet ontvangen de geest der wereld, maar de Geest die uit God is, 1 Kor. 2: 12, 13. Opdat wij zouden weten, de dingen die ons van God geschonken zijn, die wij spreken met woorden die de Heilige Geest leert, geestelijke dingen met geestelijke woorden samenvoegende. Alle dingen onderzoekt de ziel, zij zoeken alles overeen te brengen door overlegging, want zij hebben eens wat gezien van Christus' heerlijkheid, en daarom willen zij al meer zien. Dat is 't opwekken der liefde.*

De reden is:

1. Omdat, die Christus zo horen prediken, Gods Geest geschonken is; en die Geest rust niet, men wil alles van Christus weten. Zelfs voordat Jezus was, zagen de engelen al naar Hem uit, en waren begerig om die dingen van Zijn geboorte in te zien, 1 Petrus 1: 12. *Want gelijk geschreven is: Hetgeen het oog niet heeft gezien, en het oor niet heeft gehoord, en in het hart des mensen niet is opgeklimmen, hetgeen God bereid heeft die, die Hem liefhebben. Doch God heeft het ons geopenbaard door zijn Geest. Want de Geest onderzoekt alle dingen, ook de diepten Gods, 1 Kor. 2: 9, 10. Wanneer een arme ziel maar door Gods Geest geraakt is, kan dat niet anders wezen, of die moet al meer onderzoeken, zij kan niet rusten. O, is Christus voor mij mens geworden? Dat kan niet uit hun zin geraken. En dat dit zo met Gods kinderen is, dat zei Paulus, 1 Kor. 2:2: *Ik wil niets weten dan Jezus Christus, en die gekruist; dat is een kracht Gods tot zaligheid, voor allen die geloven. Wij willen ook niet weten dan Jezus Christus geboren. Dat getrouwe Woord is aller aanneming waardig, zijnde in de wereld gekomen om zondaren zalig te maken.**
2. Die mensen zijn nu levend gemaakt, en zijn die geestelijke spijs als hun zienvoedsel deelachtig. Als die geestelijk levende mens gevoed wordt met die geestelijke spijs en drank, dan drinken zij uit die Steenrots Christus, dat water des levens: zij krijgen het levende water, dat in hun ziel een fontein wordt, springende tot in 't eeuwige leven, Joh. 4: 14. Zo moeten zij dat aanleggen tot hun voedsel. *Jezus is hun als een bundeltje mirre dat tussen hun borsten vernacht. Zij drukt die mirre omdat toch te gevoelen, en dat zienvoedsel uit te trekken; daarom overleggen zij zo al die goede woorden, die opsluitende in de binnenkamer van hun harten.*

Bedenkt dit, die niet overdenken wat zaligheid in deze Jezus is. U kunt Christus niet wel gehoord hebben, want dan zou dat Woord altoos in u wezen, dat zoudt gij herkauwen, zo gij reine dieren was.

Maar u die daaromtrent bezig bent, ten allen tijde de gehele koers van uw leven, zegt mij eens: is uw hart niet altijd om Christus bezig? Het is als een die iemand liefheeft; 't is waar, niet altijd is 't hart daarop werkende, maar evenwel de gehele gang des levens is daarop gesteld; men ziet het, denkt daaraan, en zoekt vereniging daarmee. Evenzo is 't ook met u, wiens gehele hart op Christus gezet is; en mocht u die Jezus maar altoos in uw hart dragen, als gij denkt: *hoe kom ik daaraan?* En alweer vallen uw gedachten op Jezus; dat is een teken van uw overlegging.

3^e kenteken. *Die verheerlijken Christus niet met woorden alleen, maar in alle dingen verheerlijken zij God. Zo was het met Maria, Lukas 1: 46, zeggende: Mijn ziel maakt de Heere groot, en mijn geest verheugt zich in God mijn Zaligmaker.*

Als zij gehoord had van Jezus' komst, zo gaat zij haar ziel opwekken om God te verheerlijken. De reden is, waar dat Christus zo komt, daar schijnt zijn licht in de ziel, *zodat ze de heerlijkheid des Heeren in die spiegel aanschouwende, naar datzelfde heerlijke beeld worden veranderd, 2 Kor. 3: 18. Daar blinkt Hij met zijn stralen in de zielen. Waar de zon op schijnt daar ziet men stralen van, en die geven een weerkaatsing van zich. Mozes' aangezicht blonk, zodat ze hem zonder deksel niet konden aanzien, Exod. 34: 35. Van een recht Christen ziet men stralen uitschieten; de Geest der heerlijkheid en de Geest*

Gods rust op u, 1 Petrus 4:14: De Geest is in hen en die wordt dan heerlijk gemaakt. Ook op 't schavot zelfs werden de martelaren met hemellicht beschenen. Als zij die in de raad zaten, Bucerus zagen sterven, wilden enige ook wel zo met hem sterven, al werd hij verbrand; hij stierf met het gevoelen van deze heerlijkheid, terwijl de Heere Jezus als een Zon der gerechtigheid over hem opging, en hij genezing vond onder zijn vleugelen, Mal. 4: 2. *Dus is het pad der rechtvaardigen als een schijnend licht, voortgaande tot de volle dag toe.* Spr. 4: 18. Die leidster der zaligheid, leidt hen op de weg des levens, die de verstandigen is naar boven.

Die nu Christus niet verheerlijken, wat is in u boven anderen? Niemendal. Hij is nog in uw hart niet gekomen. O, het is niet op en neer te gaan, of met een hoofdstuk te lezen te doen, maar men moet Hem verheerlijken! Maar wij zouden van velen mogen zeggen, als Amos 6: 10: *Zij waren niet om des Heeren Naam te vermelden.*

Maar tot u, die altijd Christus zoekt te verheerlijken in al uw doen, van uw voornemen en arbeid, dat is ook God te eren en Zijn Naam te vermelden. *Ja, daarin verblijd ik mij, want ik weet dat mij dit ter zaligheid gedijen zal, door uw gebed en toebrenging des Geestes van Jezus Christus*, Filip. 1: 19. Tot u zeg ik, die bespot wordt, dat gij Christus' eer verbreidt, als uw licht schijnt onder een krom en verkeerd geslacht; want die uw goede werken zien, moeten uw hemelse Vader verheerlijken, Matth. 5: 16. Zij mogen u bespotten zoals zij willen, ... niemendal; gaat zo maar voort met woorden en werken Christus te verheerlijken, het zal uw eer zijn, en zodoende verheerlijkt u Jezus al.

4^e kenteken. *Die van Hem 't hart ontvangen heeft, zal met dat geestelijke hart zijn dagelijkse werk doen.*

De herders gaan naar hun werk. Allen die hier zijn, mogen welhaast naar huis gaan, en uw beroep waarnemen; maar hieruit zal blijken of u Christus ontvangen hebt in uw hart, of niet, indien gij uw hart nog bezet en vervuld vindt met deze heerlijkheid. Paulus deed het werk van de Heere, en ook zijn eigen werk, want hij maakte tenten. De eerste monniken kwamen ook samen om hun werken te doen, en dan met elkaar te zingen, en God te loven; met zulk een hart moet gij het mee doen.

Gij student in uw studeren; advocaat in uw wetboek, predikant in uw prediken, en ieder in 't zijne, moet zijn werk met zulk een hart doen. Dienstknechten moeten hun dienst waarnemen *als voor den Heere* Kol. 3: 22. In al uw doen en laten moet Gods eer uw hoogste streven zijn, 1 Kor. 10: 3. Alles wat gij doet, 't zij eten of drinken, doet het al tot Zijn eer, met zulk een hart vol zijnde van de Heilige Geest; en zodanig moet uw gehele leven veranderd wezen, zoals Paulus zei, Gal. 2:19: *Ik leef niet meer mijzelf, maar Jezus Christus leeft in mij.* 't Gehele leven was in Christus, en alles kwam Hem toe.

Och, kon ik u nu zo dwingen, om naar huis gaande Christus in uw hart te bewaren, Zijn Woord te overleggen, in uw gehele leven Hem te verheerlijken, en ook in uw dagelijks werk geestelijke, dingen te doen! Hoe zou ik u dan verzekeren, gelijk ik u ook nu verzekeren kan; doch voor anderen niemendal. Maar tot u, ware gelovigen, zeg ik: *vreest niet, want heden is u geboren die grote Zaligmaker; u, en u alleen verkondig ik grote blijdschap.* En die nu Christus dient, al is 't niet zo volmaakt als het wel betaamde, Hij zal u in genade aannemen, en in eeuwigheid met Zich nemen in de hemelen, om altoos bij den Heere te zijn, *om God en het Lam alle lof, eer, heerlijkheid, en dankzegging toe te brengen, tot in de zalige eeuwigheid.* Amen.